

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๒๖๖๔๗

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้านปัญญาประดิษฐ์ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้านปัญญาประดิษฐ์ ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับภาษาอังกฤษ และฉบับแปลไทย
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๔/๑๔๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๘
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๑๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

ด้วยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเสนอเรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้านปัญญาประดิษฐ์ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้านปัญญาประดิษฐ์ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Memorandum of Understanding on Jointly Supporting the Building of Joint Laboratories in Artificial Intelligence between the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation of the Kingdom of Thailand and the Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China) (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๒. ความเร่งด่วน...

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการอุดมศึกษา และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนพิจารณาร่วมกันแล้วเห็นควรให้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ในห้วงที่นายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) จะเดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ ๕ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ในโอกาสฉลองครบรอบ ๕๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - จีน ในปี ๒๕๖๘ จึงจำเป็นที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยด่วน ภายในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๓. สารสำคัญ

ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้านปัญญาประดิษฐ์ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๓.๑ วัตถุประสงค์ ร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนความร่วมมือด้านการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence - AI) และการประยุกต์ใช้ AI แบบบูรณาการระหว่างสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย และสถาบันเทคโนโลยีขั้นสูงของทั้งสองประเทศ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี AI รวมทั้งการแลกเปลี่ยนและพัฒนานักวิจัย โดยฝ่ายไทยและจีน จะพิจารณามอบหมายหน่วยงานในสังกัดที่มีการเกี่ยวข้องให้ร่วมจัดตั้งและพัฒนาห้องปฏิบัติการร่วมเพื่อดำเนินกิจกรรมความร่วมมือที่ทั้งสองฝ่ายจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน

๓.๒ รูปแบบและขอบเขตความร่วมมือ ภายใต้ร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ ครอบคลุม ๔ กิจกรรมความร่วมมือ ได้แก่ (๑) การร่วมกันสร้างแพลตฟอร์มเพื่อการดำเนินงานวิจัยขั้นสูง (๒) การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและการพัฒนานักวิจัยและคนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถพิเศษ (๓) การส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การประยุกต์ใช้และการแบ่งปันข้อมูลด้าน AI ของทั้งสองประเทศ และ (๔) รูปแบบความร่วมมืออื่น ๆ ที่เห็นพ้องร่วมกัน โดยความร่วมมือในการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมนี้จะอยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือของคณะกรรมการร่วมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทย - จีน ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา กับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การจัดทำบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ จะเป็นการขยายความร่วมมือไทย - จีนในด้าน AI ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา ในการมุ่งพัฒนากำลังคนและเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศบนฐานของ AI เพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต รวมทั้งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย - จีน ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ที่มุ่งกระชับความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่ง AI เป็นหนึ่งในสาขาความร่วมมือที่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการร่วมฯ ตลอดจนสอดคล้องกับแผนความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยการร่วมกันส่งเสริมเส้นทางเศรษฐกิจสายใหม่ และเส้นทางสายใหม่ทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านความร่วมมือด้านห้องปฏิบัติการร่วม อุทยานวิทยาศาสตร์ การแลกเปลี่ยนนักวิจัยและนักวิทยาศาสตร์ รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยของทั้งสองประเทศ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าวแล้ว สรุปได้ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓)

๖.๑ กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว มีความเห็นต่อร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังนี้

๖.๑.๑ ในหลักการ ร่างบันทึกความเข้าใจฯ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย - จีน ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) และแผนความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย - จีนว่าด้วยการร่วมกันส่งเสริมเส้นทางเศรษฐกิจสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งระบุถึงความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้าน AI

๖.๑.๒ ในด้านกฎหมาย

๑) ประเด็นสาระัตถะและถ้อยคำ

ไม่มีข้อขัดข้องต่อสาระัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความเข้าใจฯ หากกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว โดยขอให้พิจารณาปรับแก้ถ้อยคำบางส่วนเพื่อความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้ปรับแก้ถ้อยคำตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศแล้ว

๒) ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ร่างบันทึกความเข้าใจฯ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดขอบเขตส่งเสริมความร่วมมือในสาขาเทคโนโลยี AI ระหว่างไทย - จีน อาทิ การจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมระหว่างสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย และบริษัทเทคโนโลยีไทย - จีน การแลกเปลี่ยนนักวิจัยและนักวิทยาศาสตร์ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยมีกรอบระยะเวลา ๕ ปี โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับข้อ ๔ ของร่างบันทึกความเข้าใจฯ ระบุว่า “บันทึกความเข้าใจฉบับนี้แสดงให้เห็นถึงความเต็มใจของผู้เข้าร่วมในการดำเนินความร่วมมืออย่างฉันมิตร และจะไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย” ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจฯ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ดี โดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงควรพิจารณาเสนอร่างบันทึกความเข้าใจฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเรื่องดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์การพิจารณาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖-๗/๒๕๕๑ และที่ ๓/๒๕๖๐ แล้ว เห็นว่า ร่างบันทึกความเข้าใจฯ จัดทำขึ้นระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษาฯ กับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มีสาระสำคัญเป็นการสนับสนุนการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้าน AI และการประยุกต์ใช้ AI แบบบูรณาการ ระหว่างสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย และสถาบันเทคโนโลยีขั้นสูงของทั้งสองประเทศ โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ ประกอบกับความในข้อ ๔ ของร่างบันทึกความเข้าใจฯ ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า บันทึกความเข้าใจฯ นี้แสดงความประสงค์ของทั้งสองฝ่ายที่จะดำเนินความร่วมมือฉันมิตรและไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๗. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมด้านปัญญาประดิษฐ์ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงถ้อยคำที่มีไขสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดำเนินการได้โดยการหารือกับกระทรวงการต่างประเทศ และไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๘.๒ อนุมัติให้ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจ ร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศุภมาส อิศรภักดี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๖๒ (นवलวรรณ/ณัฐปกร)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nutpagorn.n@mhesi.go.th